Podpisany przez:
Alicja Piaskowska
dnia 27 października 2026 r.

UCHWAŁA NR LII/293/2026
RADY MIEJSKIEJ W KLECZEWIE

z dnia 20 października 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kleczew na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662, z późn. zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2026 r. poz. 980), art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639, z późn. zm.) Rada Miejska w Kleczewie uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w Gminie Kleczew stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Kleczew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Kleczewie

Alicja Piaskowska

Załącznik do uchwały nr LII/293/2026
Rady Miejskiej w Kleczewie
z dnia 20 października 2026 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2026-2028

Gmina Kleczew

Spis treści:

Rozdział I. Wprowadzenie.

Rozdział II. Podstawy prawne do opracowania i realizacji Programu.

Rozdział III. Charakterystyka środowiska lokalnego i analiza problemów społecznych na terenie Gminy Kleczew.

1.1 Ogólna charakterystyka Gminy Kleczew.

1.2 Dane demograficzne.

1.3 Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie.

1.4 Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.

1.5 Przemoc domowa.

1.6 Bezrobocie.

1.7 Piecza zastępcza.

1.8 Działania Asystenta Rodziny.

1.9 Programy prorodzinne na terenie Gminy Kleczew.

Rozdział IV. Adresaci Programu.

Rozdział V. Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Rozdział VI. Cel główny i cele szczegółowe Programu.

Rozdział VII. Źródła Finansowania.

Rozdział VIII. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodziny na terenie Gminy Kleczew.

Rozdział IX. Realizatorzy Programu.

Rozdział X. Monitoring i ewaluacja Programu.

Rozdział XI. Podsumowanie.

ROZDZIAŁ I

Wprowadzenie.

Samorządy lokalne odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Działania na rzecz rodziny to działania na rzecz całej wspólnoty – wspierając rodzinę, przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całym społeczeństwie lokalnym. Jest to jedno z najistotniejszych zadań, które spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego, wymagające systematycznego, długofalowego i kompleksowego podejścia.

Rodzina stanowi podstawowe środowisko zapewniające dziecku bezpieczeństwo emocjonalne, psychiczne i fizyczne. W sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka – przekazuje mu system wartości i tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i kształtuje postawy na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu każdego człowieka, fundamentem jego tożsamości i poczucia przynależności. To w rodzinie dziecko uczy się podstawowych umiejętności społecznych, nabywa wzorce zachowań i kształtuje swój stosunek do świata. Dlatego też, gdy w jej funkcjonowaniu pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia określonych, systemowych działań, które mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania jej funkcji.

Problemy występujące w rodzinie są często złożone, wieloaspektowe i wymagają interdyscyplinarnych, a nieraz niestandardowych rozwiązań. Nie można ich rozwiązywać w izolacji – wymagają one skoordynowanego działania wielu podmiotów, które patrzą na sytuację rodziny z różnych perspektyw i mogą zaoferować różnorodne formy wsparcia.

Główne problemy dezorganizujące funkcjonowanie rodziny to: uzależnienia (w tym uzależnienia behawioralne, które stanowią coraz większe zagrożenie dla współczesnej młodzieży), przemoc domowa, niewydolność wychowawcza, ubóstwo, długotrwałe bezrobocie oraz niepełnosprawność wynikająca z choroby lub urazu. Rodziny, w których pojawiają się dysfunkcje, wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, personel medyczny, policję, kuratorów sądowych oraz pracowników innych instytucji mających z nimi kontakt. Działania na rzecz rodziny muszą być prowadzone w oparciu o sprecyzowany plan działania, przez odpowiednio przygotowaną, kompetentną i obiektywną kadrę, a ponadto powinny być inicjowane możliwie jak najwcześniej – już w momencie pojawienia się pierwszych sygnałów zagrożenia. Wczesna interwencja pozwala zapobiec pogłębianiu się problemów i często umożliwia ich rozwiązanie przy znacznie mniejszym zaangażowaniu środków i zasobów.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy konsekwentnie doceniać zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcjach, należy ją wspierać i wspomagać, tak aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Założeniem niniejszego Programu jest zatem wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się pierwsze trudności, a nie dopiero w sytuacji głębokiego kryzysu. Praca z rodziną powinna być prowadzona w sposób podmiotowy, z poszanowaniem jej godności i prawa do samostanowienia, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom.

Jednym z kluczowych narzędzi systemowych jest wsparcie asystenta rodziny. Jego rola polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym – poprzez podnoszenie samooceny, wzbudzanie wiary we własne siły, wspomaganie codziennego funkcjonowania i pomaganie w rozwijaniu kompetencji wszystkich członków rodziny. Asystent nie przejmuje zadań rodziny – towarzyszy jej, ukierunkowuje działania i pokazuje, jakie efekty przynosi własna aktywność. Praca asystenta rodziny opiera się na budowaniu relacji opartej na zaufaniu i wzajemnym szacunku, co wymaga czasu, cierpliwości i profesjonalizmu. Asystent rodziny wspiera rodzinę w nabywaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania, takich jak: prowadzenie gospodarstwa domowego, zarządzanie budżetem rodzinnym, organizacja czasu wolnego dzieci, nawiązywanie kontaktów z instytucjami, rozwiązywanie konfliktów wewnątrzrodzinnych czy kształtowanie prawidłowych postaw wychowawczych.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i pomocy specjalistycznej prowadziłoby do dalszej degradacji środowiska rodzinnego, a konsekwencjami tego stanu najdotkliwiej obciążone byłyby dzieci. Brak interwencji w odpowiednim momencie może prowadzić do pogłębiania się problemów, które w konsekwencji mogą skutkować koniecznością umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną. Taka sytuacja jest zawsze traumatyczna dla dziecka i powinna być traktowana jako ostateczność, gdy wszystkie inne formy wsparcia okazały się nieskuteczne.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju dzieci i młodzieży, a także kształtowanie wartości i norm związanych z ich prawidłowym wychowaniem. Dziecko wychowujące się w rodzinie funkcjonalnej, w atmosferze miłości, szacunku i bezpieczeństwa, ma znacznie większe szanse na prawidłowy rozwój emocjonalny, społeczny i intelektualny. Dlatego wszystkie działania podejmowane w ramach niniejszego Programu mają na celu wzmacnianie rodziny jako podstawowej komórki społecznej i tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kleczew na lata 2026–2028 stanowi kontynuację dotychczasowych działań podejmowanych na rzecz rodzin przez samorząd Gminy Kleczew i jest dokumentem scalającym wszystkie przedsięwzięcia realizowane w tym obszarze przez instytucje lokalne. Program został opracowany w oparciu o analizę sytuacji społecznej na terenie Gminy Kleczew, z uwzględnieniem specyfiki lokalnych problemów i potrzeb mieszkańców. Jego realizacja będzie wymagała zaangażowania wielu podmiotów i instytucji działających na rzecz rodziny, a także aktywnej współpracy z samymi rodzinami, które są głównymi beneficjentami podejmowanych działań.

ROZDZIAŁ II

Podstawy prawne do opracowania i realizacji programu.

Aktualny tekst jednolity ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ogłoszony został w Dzienniku Ustaw z 22 lipca 2026 r. pod poz. 980. Jest to tekst jednolity ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2026 r. poz. 980), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych m.in. ustawą z dnia 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń na rzecz rodziny dla cudzoziemców oraz o warunkach pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 1301); ustawą z dnia 23 stycznia 2026 r. o zawodzie psychologa oraz samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. poz. 187); ustawą z dnia 23 stycznia 2026 r. o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 203).

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

1. **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 980 z późn. zm.) – stanowi podstawę prawną do opracowania i realizacji gminnych programów wspierania rodziny oraz określa zasady funkcjonowania systemu pieczy zastępczej;

2. **Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 639 z późn. zm.) – reguluje zasady udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, określa formy pomocy społecznej oraz kompetencje poszczególnych organów w tym zakresie;

3. **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej** (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673, z 2026 r. poz. 160) – określa zasady prowadzenia działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym procedurę Niebieskiej Karty oraz funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych;

4. **Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem“** (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1829 z późn. zm.) – reguluje zasady wsparcia kobiet w ciąży oraz rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami lub chorobami zagrażającymi życiu;

5. **Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy** (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 236) – określa prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci, zasady sprawowania władzy rodzicielskiej oraz podstawy ingerencji sądu w sprawy rodzinne;

6. **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) – reguluje działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym funkcjonowanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;

7. **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii** (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939) – określa zasady przeciwdziałania narkomanii oraz leczenia osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych;

8. **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kleczew na lata 2021–2027** – dokument strategiczny określający kierunki działań w obszarze polityki społecznej na terenie Gminy Kleczew.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. Ustawa ta definiuje wsparcie rodziny jako zespół planowych działań, których celem jest przywrócenie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zdolności do ich pełnienia. System pieczy zastępczej rozumiany jest zaś jako zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej, realizujących swoje zadania w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami, związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Współpraca ta powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być oparta na zasadzie partnerstwa oraz wzajemnego szacunku kompetencji poszczególnych podmiotów.

Niniejszy Program został opracowany zgodnie z wymogami ustawowymi i stanowi narzędzie realizacji polityki rodzinnej na terenie Gminy Kleczew w latach 2026–2028. Jest on spójny z innymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi na terenie gminy i wpisuje się w szerszy kontekst działań na rzecz rozwoju lokalnego i poprawy jakości życia mieszkańców.

ROZDZIAŁ III

Charakterystyka środowiska lokalnego i analiza problemów społecznych na terenie Gminy Kleczew.

1.1. Ogólna charakterystyka Gminy Kleczew.

Gmina Kleczew jest jednostką samorządową o charakterze miejsko-wiejskim, położoną w północno-zachodniej części powiatu konińskiego, w województwie wielkopolskim. Siedzibą władz gminy jest miasto Kleczew, które stanowi centrum administracyjne, gospodarcze i kulturalne dla całego obszaru gminy. Gmina obejmuje powierzchnię 110 km² i składa się z 48 miejscowości (44 zamieszkałych) w tym 18 sołectw oraz Osiedle Kleczew. Taka struktura administracyjna wymaga szczególnej uwagi w zakresie organizacji usług społecznych, aby zapewnić równy dostęp do wsparcia wszystkim mieszkańcom, niezależnie od miejsca zamieszkania.

Kleczew posiada bogatą historię sięgającą średniowiecza. Prawa miejskie miasto uzyskało w 1366 roku, co czyni je jednym z najstarszych miast w regionie. Ta długa tradycja miejska wpływa na tożsamość lokalnej społeczności i stanowi ważny element dziedzictwa kulturowego gminy. Współcześnie Gmina Kleczew charakteryzuje się zrównoważonym rozwojem, łącząc tradycje rolnicze z rozwojem sektora usługowego i przemysłowego. Gmina aktywnie uczestniczy w inicjatywach regionalnych, wspierając rozwój infrastruktury, edukacji i kultury. Charakterystycznym punktem miasta jest m.in. zrewitalizowany rynek oraz nowoczesne budynki administracyjne i edukacyjne, które stanowią o dynamicznym rozwoju gminy.

Gmina posiada ponadto duży potencjał turystyczny, zwłaszcza w zakresie rekreacji i turystyki przyrodniczej. Okoliczne jeziora i lasy sprzyjają wypoczynkowi na łonie natury, co może być wykorzystane w działaniach na rzecz rodzin, w tym w organizacji zajęć rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży. Przestrzeń publiczna jest systematycznie modernizowana, z zachowaniem lokalnego charakteru i poszanowaniem tradycji, co tworzy przyjazne środowisko dla mieszkańców.

1.2. Dane demograficzne.

Na koniec 2025 roku w całej Gminie Kleczew zameldowanych na pobyt stały było 9525 mieszkańców w tym 4906 kobiet i 4619 mężczyzn (o 61 osób mniej niż na koniec 2024 roku), z czego:

Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Kleczew wskazuje na stopniowe starzenie się społeczeństwa, co jest zjawiskiem charakterystycznym dla większości gmin w Polsce. Wzrasta udział osób w wieku poprodukcyjnym, co w perspektywie najbliższych lat będzie wymagało dostosowania oferty usług społecznych do potrzeb osób starszych, w tym rozwijania usług opiekuńczych i wsparcia dla rodzin opiekujących się osobami starszymi.

Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (stan na dzień 31 grudnia 2025 r.) wyniosła ogółem 262 osoby, w tym 142 kobiety oraz 120 mężczyzn. Stopa bezrobocia w gminie utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie, co świadczy o dobrej sytuacji na lokalnym rynku pracy. Niemniej jednak, bezrobocie kobiet jest wyraźnie wyższe niż mężczyzn, co może być związane z trudnościami w godzeniu obowiązków zawodowych z opieką nad dziećmi i wymaga uwzględnienia w działaniach wspierających rodziny.

W gminie w 2025 roku funkcjonowały 522 podmioty gospodarcze posiadającyce główną siedzibę na terenie gminy i miasta Kleczew. Świadczy to o stosunkowo dobrze rozwiniętej lokalnej przedsiębiorczości, która stanowi podstawę gospodarki gminy i zapewnia miejsca pracy dla mieszkańców. Większość podmiotów gospodarczych to małe i średnie przedsiębiorstwa, działające głównie w sektorze usług, handlu oraz przetwórstwa rolno-spożywczego.

1.3. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie realizuje programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, m.in. Program „Asystent Rodziny“, który stanowi

kluczowe narzędzie w pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jest on podstawową jednostką organizacyjną wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny, swoim działaniem obejmując obszar całej Gminy Kleczew.

Ośrodek zajmuje się organizowaniem pomocy społecznej w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Działania Ośrodka opierają się na zasadzie pomocniczości – wsparcie jest udzielane w takim zakresie, w jakim rodzina nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, z jednoczesnym dążeniem do aktywizacji rodziny i przywrócenia jej samodzielności.

Do głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej na terenie Gminy Kleczew należą:

1. **Bezrobocie i ubóstwo** – stanowiące najczęstszą przyczynę korzystania z pomocy społecznej, często powiązane z niskimi kwalifikacjami zawodowymi i trudnościami w znalezieniu zatrudnienia;

2. **Długotrwała choroba lub niepełnosprawność** – ograniczająca możliwości zarobkowania i generująca dodatkowe koszty związane z leczeniem i rehabilitacją;

3. **Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego** – wynikająca z braku umiejętności, wiedzy lub zasobów osobistych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania rodziny;

4. **Uzależnienia** (alkohol, narkotyki, uzależnienia behawioralne) – stanowiące poważne zagrożenie dla funkcjonowania rodziny i wymagające kompleksowego wsparcia terapeutycznego;

5. **Przemoc domowa** – zjawisko często ukrywane przez ofiary, wymagające szczególnej wrażliwości i profesjonalizmu w podejściu;

6. **Sieroctwo i potrzeba opieki zastępczej** – sytuacje wymagające zapewnienia dziecku bezpiecznego środowiska wychowawczego poza rodziną biologiczną.

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi pracę socjalną z rodzinami, udzielając wsparcia w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, poradnictwa specjalistycznego oraz kierując do innych instytucji i służb w zależności od zdiagnozowanych potrzeb. Istotnym elementem pracy Ośrodka jest również działalność profilaktyczna, mająca na celu zapobieganie powstawaniu problemów społecznych oraz wczesne wykrywanie sytuacji kryzysowych w rodzinach.

1.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego należy obecnie do jednego z najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, bezradność w sprawach opiekuńczo-

wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, jako dysfunkcja, może być podstawą do udzielenia rodzinie pomocy.

Bezradność wynikająca z zaburzeń równowagi środowiska rodzinnego objawia się trudnościami w pełnieniu ról rodzicielskich, problemami wychowawczymi dzieci, agresywnymi zachowaniami, a niekiedy łamaniem norm społecznych. Przyczyny bezradności mogą być różnorodne – od braku odpowiednich wzorców rodzicielskich w rodzinie pochodzenia, przez niskie wykształcenie i brak umiejętności życiowych, po problemy zdrowotne czy uzależnienia.

Z praktyki pracy socjalnej wynika, że do rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zaliczamy rodziny, które:

1. **Nie potrafią zaspokoić podstawowych potrzeb dzieci** – zarówno w zakresie potrzeb fizjologicznych (wyżywienie, odzież, higiena), jak i potrzeb emocjonalnych (poczucie bezpieczeństwa, miłość, akceptacja);

2. **Nie potrafią skutecznie oddziaływać wychowawczo na swoje dzieci** – brak konsekwencji w wychowaniu, stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych (przemoc fizyczna lub psychiczna, zaniedbanie), brak umiejętności komunikacji z dzieckiem;

3. **Nie potrafią racjonalnie gospodarować posiadanymi zasobami i środkami** – problemy z zarządzaniem budżetem domowym, zadłużenie, nieumiejętność planowania wydatków, uzależnienie od pomocy społecznej;

4. **Ze względu na wiek, wykształcenie lub sytuację rodzinną wykazują brak umiejętności w zakresie samodzielnego radzenia sobie ze sprawami urzędowymi, formalnymi i codziennymi** – trudności w kontaktach z instytucjami, nieumiejętność załatwiania spraw administracyjnych, brak orientacji w przysługujących uprawnieniach.

Praca z rodzinami wykazującymi bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wymaga kompleksowego podejścia, łączącego wsparcie materialne z pracą edukacyjną i terapeutyczną. Kluczową rolę odgrywa tutaj asystent rodziny, który towarzyszy rodzinie w codziennym funkcjonowaniu, pokazuje prawidłowe wzorce postępowania i wspiera w nabywaniu niezbędnych umiejętności.

1.5. Przemoc domowa.

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie podejmuje szereg działań wspierających rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Na terenie Gminy Kleczew obowiązuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025–2030.

Przemoc domowa jest zjawiskiem szczególnie trudnym do zdiagnozowania i przeciwdziałania. Z doświadczeń pracowników socjalnych wynika, że zjawisko przemocy jest szczególnie trudne

do ujawnienia – ofiary przemocy są często zastraszone, nie wierzą w możliwość poprawy swojej sytuacji i wykazują niechęć do współpracy z instytucjami pomocowymi. Dodatkowo, w wielu przypadkach przemoc jest bagatelizowana zarówno przez ofiary, jak i przez sprawców, którzy nie dostrzegają problemu lub minimalizują jego znaczenie. Wymagana jest zatem długofalowa praca środowiskowa, motywująca i utrwalająca gotowość do zmiany.

Przemoc w rodzinie przybiera różne formy – od przemocy fizycznej, przez psychiczną, ekonomiczną, po zaniedbanie. Szczególnie niebezpieczna jest przemoc wobec dzieci, która może mieć długotrwałe konsekwencje dla ich rozwoju emocjonalnego i społecznego. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których występuje przemoc, często same w przyszłości stają się ofiarami lub sprawcami przemocy, co prowadzi do międzypokoleniowego przenoszenia wzorców patologicznych.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Kleczewie prowadzi procedurę Niebieskiej Karty, która jest podstawowym narzędziem interwencji w sytuacjach przemocy domowej. Procedura ta obejmuje diagnozę sytuacji rodziny, opracowanie planu pomocy, monitorowanie sytuacji oraz współpracę z różnymi instytucjami (Policja, służba zdrowia, oświata, pomoc społeczna) w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia dla ofiar przemocy.

1.6. Bezrobocie.

Bezrobocie jest czynnikiem szczególnie silnie destabilizującym funkcjonowanie rodziny. Spośród 262 zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Kleczew (stan na koniec 2025 roku) większość stanowią kobiety (142 osoby, co stanowi 55 % ogółu bezrobotnych). W rodzinach dotkniętych problemem bezrobocia najczęściej występują:

1. **Brak środków na zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych** – prowadzący do ubóstwa, zadłużenia, a w skrajnych przypadkach do bezdomności;

2. **Psychospołeczne skutki bezrobocia**, szczególnie widoczne u osób długotrwale bezrobotnych – obejmujące depresję, obniżenie poczucia własnej wartości, utratę poczucia sprawczości, wycofanie społeczne, konflikty w rodzinie;

3. **Negatywne wzorce wychowawcze przekazywane dzieciom** – dzieci wychowujące się w rodzinach bezrobotnych często nie mają pozytywnych wzorców aktywności zawodowej, co może prowadzić do międzypokoleniowego dziedziczenia bezrobocia.

Długotrwałe bezrobocie prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności, w której jednostki zaprzestają starań ukierunkowanych na zdobycie pracy i przestają wierzyć w efektywność własnych działań. Z polskich badań wynika, że wraz z upływem czasu bezrobotni coraz mniej rozumieją konieczność własnej aktywności w szukaniu porad, pracy czy przekwalifikowania. Nie widzą innego wyjścia jak oczekiwanie na pracę pełnoetatową i to w zawodzie, który wykonywali. Osoby bezrobotne, pozostające długo bez pracy, mają zazwyczaj za sobą kilka nieudanych prób znalezienia pracy. Doświadczane niepowodzenia osłabiają poczucie sprawstwa, co może niekiedy doprowadzić do powstania zjawiska wyuczonej bezradności.

Bezrobocie z punktu widzenia ekonomicznego i psychicznego jest stanem przymusowej zależności od innych. Nie jest to sytuacja normalna dla osoby dorosłej, ale i dla dziecka, i dlatego może doprowadzić do zmiany ukształtowanego w ciągu życia obrazu samego siebie i postrzegania relacji z innymi. Bezrobotni z dnia na dzień uzyskują ogromną ilość czasu wolnego, z którym nie wiedzą tak naprawdę, co zrobić. Na ogół niskie wykształcenie i całe dotychczasowe doświadczenie nie przygotowało ich do podnoszenia kwalifikacji czy aktywności kulturalnej. W rezultacie czas zaczyna „przeciekać przez palce". Okazuje się, że bezrobotni zmniejszają swoją aktywność we wszystkich dziedzinach, mniej czytają, mniej udzielają się w życiu rodzinnym.

Praca z rodzinami dotkniętymi bezrobociem wymaga nie tylko wsparcia materialnego, ale przede wszystkim działań aktywizujących, mających na celu przywrócenie wiary we własne możliwości i motywacji do poszukiwania pracy. Istotna jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Koninie, który oferuje różnorodne formy wsparcia dla osób bezrobotnych, w tym szkolenia, staże, prace interwencyjne czy doradztwo zawodowe.

1.7. Piecza zastępcza.

W przypadkach, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta zostaje ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu go poza rodziną biologiczną. Gmina Kleczew ponosi koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej zgodnie z obowiązującymi przepisami (odpowiednio 10%, 30%, 50% kosztów pobytu – zależnie od czasu przebywania dziecka w pieczy zastępczej).

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej jest zawsze sytuacją traumatyczną dla dziecka i powinno być traktowane jako ostateczność, gdy wszystkie inne formy wsparcia rodziny okazały się nieskuteczne. Rozłąka z rodziną biologiczną, nawet jeśli ta rodzina jest dysfunkcyjna, stanowi dla dziecka poważne przeżycie, które może mieć długotrwałe konsekwencje dla jego rozwoju emocjonalnego.

Kluczowym zadaniem Programu w tym obszarze jest podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających umieszczaniu dzieci poza rodziną oraz – gdy do umieszczenia już dojdzie – stworzenie warunków do jak najszybszego powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Wymaga to intensywnej pracy z rodziną biologiczną, mającej na celu usunięcie przyczyn, które doprowadziły do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, oraz przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie, które jest organem prowadzącym zadania z zakresu pieczy zastępczej, jest kluczowa dla zapewnienia dzieciom z terenu Gminy Kleczew odpowiedniej opieki zastępczej oraz dla monitorowania sytuacji rodzin biologicznych i przygotowania ich do powrotu dzieci.

1.8. Działania Asystenta Rodziny.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie realizuje Program Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent Rodziny", którego celem jest pomoc

w realizacji zadań wykonywanych przez asystentów rodziny. Asystent rodziny pracuje bezpośrednio z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pomagając im w nabywaniu kompetencji niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania.

Praca asystenta rodziny opiera się na budowaniu relacji opartej na zaufaniu i wzajemnym szacunku. Asystent towarzyszy rodzinie w codziennym funkcjonowaniu, wspiera w rozwiązywaniu problemów, pokazuje prawidłowe wzorce postępowania i motywuje do podejmowania własnych działań. Nie przejmuje on zadań rodziny, ale uczy, jak te zadania wykonywać samodzielnie.

Asystent rodziny wspiera rodzinę w wielu obszarach, m.in.:

- prowadzenie gospodarstwa domowego (sprzątanie, gotowanie, pranie, zarządzanie budżetem),
- opieka nad dziećmi i ich wychowanie (ustalanie granic, konsekwencja w wychowaniu, komunikacja z dzieckiem),
- kontakty z instytucjami (szkoła, przychodnia, urząd),
- rozwiązywanie konfliktów w rodzinie,
- planowanie i organizacja czasu wolnego,
- poszukiwanie pracy i aktywizacja zawodowa.

Efektem pracy asystenta rodziny powinno być usamodzielnienie rodziny i przywrócenie jej zdolności do prawidłowego funkcjonowania bez stałego wsparcia zewnętrznego. W przypadku rodzin, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, praca asystenta ma na celu przygotowanie rodziny do powrotu dzieci.

1.9. Programy prorodzinne na terenie Gminy Kleczew.

W ostatnich latach obserwuje się wyraźną potrzebę podejmowania działań prorodzinnych, które nie tylko odciążają domowe budżety, lecz także budują pozytywny wizerunek gminy jako miejsca sprzyjającego młodym mieszkańcom. Takie działania mogą przyczynić się do zatrzymania negatywnego trendu demograficznego i zachęcenia młodych rodzin do osiedlania się na terenie gminy.

Na terenie Gminy Kleczew realizowany jest program **„Kleczewska wyprawka dla Malucha“**, wynikający z potrzeby wspierania rodzin zamieszkujących gminę oraz tworzenia przyjaznych warunków dla rodziców wychowujących małe dzieci. Program ten stanowi wyraz troski samorządu o młode rodziny i ma na celu odciążenie ich budżetów domowych w pierwszych miesiącach życia dziecka, kiedy wydatki związane z jego wychowaniem są szczególnie wysokie.

Mieszkańcy Gminy Kleczew mogą wnioskować o przyznanie **Wielkopolskiej Karty Rodziny**, która jest całkowicie bezpłatna i uprawnia do korzystania ze zniżek u partnerów w całej Wielkopolsce. Karta ta jest skierowana do rodzin wielodzietnych (wychowujących co najmniej

troje dzieci) i stanowi formę uznania dla ich wkładu w rozwój społeczeństwa oraz wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Rada Miejska w Kleczewie Uchwałą z dnia 04 sierpnia 2026 r. Nr XLVII/280/2026 ustanowiła program **„Bilet plus dla ucznia”**. Świadczenie „Bilet plus dla ucznia” przysługuje uczniom uczęszczającym do szkół ponadpodstawowych, jednak nie dłużej niż do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń szkoły kończy 20 rok życia i spełnia łącznie następujące warunki:

1) zamieszkuje na terenie Gminy Kleczew,

2) uczęszcza do szkoły ponadpodstawowej w której realizowany jest obowiązek nauki lub szkoły przysposabiającej do pracy, znajdującej się poza miejscem zamieszkania,

3) ponosi koszty przejazdu środkami publicznego transportu zbiorowego z miejsca zamieszkania do szkoły i ze szkoły do miejsca zamieszkania,

4) nie korzysta z transportu zapewnianego przez Gminę Kleczew ani z innej formy finansowania lub dofinansowania przez Gminę Kleczew kosztów przejazdu do szkoły oraz nie korzysta z bezpłatnych przejazdów na tej trasie.

Świadczenie przyznawane jest w kwocie nie wyższej niż 30,00 zł (trzydzieści złotych 00/100) za dany miesiąc nauki.

Ponadto, rodziny z terenu Gminy Kleczew mogą korzystać z ogólnopolskich programów wsparcia rodzin, takich jak:

- Program „Rodzina 800+“ (świadczenie wychowawcze),
- Program „Dobry Start“ (świadczenie na zakup wyprawki szkolnej),
- Świadczenia rodzinne i opiekuńcze,
- Program „Posiłek w szkole i w domu”,
- Świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- Wsparcie w ramach ustawy „Za życiem“,
- Karta Dużej Rodziny,
- Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością,
- Opieka wytchnieniowa,
- Gminny Program Pomocy Osobom z Niepełnosprawnościami zamieszkującymi na terenie Gminy Kleczew na lata 2025-2028 .

ROZDZIAŁ IV

Adresaci Programu.

Niniejszy Program skierowany jest do wszystkich rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Kleczew, a w szczególności do:

1. **Rodzin z terenu Gminy Kleczew, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo**, rodzin dotkniętych przemocą i problemem uzależnień, a także rodzin, w których wychowuje się dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;

2. **Dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym** – wymagających szczególnego wsparcia w zakresie profilaktyki i resocjalizacji, aby zapobiec ich wykluczeniu społecznemu i umożliwić prawidłowy rozwój;

3. **Rodzin wielodzietnych i rodzin borykających się z problemem ubóstwa** – które ze względu na trudną sytuację materialną mogą mieć problemy z zapewnieniem dzieciom odpowiednich warunków rozwoju;

4. **Rodzin wspierających**, których głównym zadaniem jest udzielanie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – rodziny te mogą stanowić cenne źródło wsparcia nieformalnego, opartego na więziach sąsiedzkich i społecznych;

5. **Rodzin zastępczych** – sprawujących opiekę nad dziećmi z terenu Gminy Kleczew, które z różnych przyczyn nie mogą wychowywać się w rodzinach biologicznych;

6. **Instytucji oraz pracowników zatrudnionych w tych instytucjach, działających na rzecz rodzin** (jako beneficjenci pośredni) – Program zakłada podnoszenie kompetencji kadry pracującej z rodzinami oraz wspieranie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Program ma charakter uniwersalny, co oznacza, że z jego działań mogą korzystać wszystkie rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Kleczew, niezależnie od ich sytuacji materialnej czy społecznej. Jednocześnie, szczególny nacisk położony jest na rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, które wymagają wsparcia w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

ROZDZIAŁ V

Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Analiza SWOT stanowi narzędzie strategiczne pozwalające na zidentyfikowanie mocnych i słabych stron wewnętrznych systemu wspierania rodziny w Gminie Kleczew, a także szans i zagrożeń wynikających z otoczenia zewnętrznego. Przeprowadzona analiza pozwala na lepsze zrozumienie kontekstu realizacji Programu i dostosowanie działań do rzeczywistych potrzeb i możliwości.

Mocne strony	Słabe strony
1. Znajomość lokalnych problemów i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – pracownicy instytucji pomocowych znają specyfikę środowiska lokalnego i potrzeby mieszkańców.	1. Bierna postawa części rodzin wobec własnych problemów – niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami pomocy, wynikająca z braku zaufania do instytucji, wstydu lub braku wiary w możliwość zmiany.
2. Dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, prawnik, mediator rodzinny) – rodziny mogą korzystać z profesjonalnego wsparcia w różnych obszarach problemowych.	2. Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych – odrzucanie autorytetu szkoły i nauczycieli, co utrudnia pracę wychowawczą i edukacyjną.
3. Dobrze przygotowana i systematycznie doskonaląca swoje kompetencje kadra instytucji działających na rzecz rodziny – pracownicy uczestniczą w szkoleniach i superwizjach, co podnosi jakość świadczonych usług.	3. Zbyt duże obciążenie samorządu w stosunku do możliwości finansowych, lokalowych i kadrowych – rosnące potrzeby społeczne przy ograniczonych zasobach.
4. Zatrudnienie asystenta rodziny realizującego Program „Asystent Rodziny“ finansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – zapewnia bezpośrednie wsparcie dla rodzin w ich środowisku.	4. Ograniczone środki finansowe na realizację wszystkich założonych programów – konieczność ustalania priorytetów i rezygnacji z części działań.
5. Dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi i podmiotami leczniczymi – umożliwia kompleksowe wsparcie dla rodzin i wykorzystanie różnorodnych zasobów.	5. Zjawisko wyuczonej bezradności i roszczeniowości – uzależnienie od pomocy instytucjonalnej i brak aktywnej współpracy ze strony rodzin w procesie rozwiązywania problemów.
6. Poparcie i aktywna współpraca z samorządem gminnym – władze gminy	6. Postępujący ubytek naturalny ludności i starzenie się społeczeństwa gminy –

Mocne strony	Słabe strony
dostrzegają znaczenie polityki rodzinnej i wspierają działania w tym zakresie.	zmniejszająca się liczba dzieci i młodzieży przy rosnącej liczbie osób starszych.
7. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – zapewnia skoordynowane działania w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym.	7. Rozproszenie przestrzenne miejscowości na terenie gminy – utrudnia dostęp do usług dla mieszkańców mniejszych wsi.
8. Realizacja programów prorodzinnych (Kleczewska Wyprawka dla Malucha, Bilet plus dla ucznia, Wielkopolska Karta Rodziny) – stanowi wyraz troski o rodziny i buduje pozytywny wizerunek gminy.	8. Niewystarczająca liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci – ogranicza możliwości objęcia wsparciem wszystkich potrzebujących dzieci.
9. Obowiązujące strategie, programy i akty prawne dotyczące rodziny – stanowią podstawę do planowania i realizacji działań.	
10. Doświadczenie w realizacji poprzednich programów wspierania rodziny – pozwala na wykorzystanie sprawdzonych rozwiązań i uniknięcie błędów.	

Szanse	Zagrożenia
1. Asystent rodziny jako instrument bezpośredniego wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej – możliwość intensywnej pracy z rodziną w jej naturalnym środowisku.	1. Niepewność finansowania – niestabilność zewnętrznych środków finansowych, uzależnienie od decyzji szczebla centralnego.
2. Edukacja rodziców w zakresie kompetencji wychowawczych i umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego – podnoszenie świadomości i umiejętności rodziców.	2. Fluktuacja kadry pomocowej – odejście doświadczonych pracowników do lepiej płatnych miejsc pracy, konieczność ciągłego szkolenia nowych pracowników.
3. Rozszerzenie sieci podmiotów działających na rzecz rodziny – angażowanie nowych	3. Rosnąca liczba rodzin z problemem uzależnień behawioralnych (w tym uzależnienie dzieci i młodzieży od gier

Szanse	Zagrożenia
partnerów, w tym organizacji pozarządowych i przedsiębiorców.	komputerowych i mediów społecznościowych) – nowe wyzwania wymagające specjalistycznej wiedzy i narzędzi.
4. Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych (EFS+, FEW, dofinansowania rządowe) – zwiększenie zasobów na realizację działań.	4. Postępujący trend emigracji zarobkowej mieszkańców (rodziny niepełne, eurosieroctwo) – osłabienie więzi rodzinnych, problemy wychowawcze dzieci.
5. Realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży – zapobieganie powstawaniu problemów społecznych.	5. Rosnące koszty utrzymania rodzin generujące wzrost ryzyka ubóstwa – inflacja, wzrost cen energii i żywności.
6. Możliwość angażowania organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych w realizację zadań ustawowych – wykorzystanie potencjału społeczności lokalnej.	6. Pogłębiające się rozwarstwienie społeczne – wzrost nierówności społecznych i ekonomicznych.
7. Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym ze strony państwa (programy rządowe) – odciążenie budżetów rodzinnych.	7. Inne kryzysy zdrowotne – mogące ograniczyć możliwości bezpośredniej pracy z rodzinami.
8. Rozwój technologii informacyjnych – możliwość świadczenia usług online, zwiększenie dostępności wsparcia.	8. Narastające problemy zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży – wymagające specjalistycznej pomocy terapeutycznej.
9. Rosnąca świadomość społeczna w zakresie praw dziecka i znaczenia rodziny – większa akceptacja dla działań wspierających rodziny.	

Przeprowadzona analiza wskazuje, że Gmina Kleczew posiada solidne podstawy do realizacji Programu Wspierania Rodziny, w postaci doświadczonej kadry, dobrze funkcjonujących instytucji i wsparcia ze strony samorządu. Jednocześnie, istnieją istotne wyzwania, takie jak ograniczone zasoby finansowe, zjawisko wyuczonej bezradności wśród części rodzin czy nowe problemy społeczne (uzależnienia behawioralne, zdrowie psychiczne). Kluczowe dla sukcesu Programu będzie wykorzystanie szans, jakie daje możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych oraz angażowanie różnorodnych partnerów w działania na rzecz rodziny.

ROZDZIAŁ VI

Cel główny i Cele szczegółowe programu.

Niniejszy Program ukierunkowany jest na zapewnienie kompleksowej opieki i wsparcia dla rodzin zagrożonych dysfunkcjami. Cele będą realizowane poprzez działania mające przywrócić rodzinie prawidłowe funkcjonowanie w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz umożliwić prawidłowe pełnienie ról społecznych przez jej członków. Praca z rodziną będzie połączona z jej własną aktywnością – kluczowe jest bowiem nie tylko udzielenie wsparcia, ale przede wszystkim aktywizacja rodziny i przywrócenie jej wiary we własne możliwości.

Istotną kwestią jest wsparcie rodziny na etapie pojawienia się problemów, jak również eliminowanie sytuacji, w których dziecko musiałoby opuścić rodzinę naturalną. Wczesna interwencja jest znacznie bardziej efektywna i mniej kosztowna niż działania podejmowane w sytuacji głębokiego kryzysu. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej Program zakłada tworzenie warunków do jego powrotu do rodziny naturalnej – pod warunkiem, że rodzina jest w stanie zapewnić dziecku bezpieczne warunki rozwoju.

Cel główny.

Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Kleczew w latach 2026–2028.

Cel główny będzie realizowany poprzez cztery cele szczegółowe, obejmujące różne aspekty wsparcia rodziny – od zabezpieczenia podstawowych potrzeb materialnych, przez wsparcie w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji, po działania profilaktyczne i edukacyjne.

Cele szczegółowe.

Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb materialnych jest warunkiem koniecznym dla prawidłowego funkcjonowania rodziny. Rodzina, która boryka się z ubóstwem i nie jest w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb swoich członków, nie może skutecznie wypełniać funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dlatego pierwszym krokiem w pracy z rodziną jest zapewnienie jej stabilności materialnej.

Lp.	Działanie	Realizator	Termin	Wskaźniki realizacji
1.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej (zasiłki stałe, okresowe, celowe, celowe specjalne, pomoc w naturze).	M-GOPS Kleczew.	2026–2028	Liczba rodzin objętych pomocą finansową i rzeczową.

Lp.	Działanie	Realizator	Termin	Wskaźniki realizacji
2.	Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach – zapewnienie posiłków dla dzieci z rodzin ubogich.	M-GOPS Kleczew, Placówki oświatowe.	2026–2028	Liczba dzieci objętych programem dożywiania.
3.	Pomoc w pokrywaniu kosztów dostępu do edukacji i kultury dla dzieci z rodzin ubogich (podręczniki, wyprawka szkolna, zajęcia dodatkowe).	M-GOPS Kleczew, Urząd Gminy.	2026–2028	Liczba dzieci objętych wsparciem edukacyjnym.
4.	Wsparcie rodzin w uregulowaniu sytuacji mieszkaniowej (pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego, dodatki mieszkaniowe, pomoc w opłatach za mieszkanie).	M-GOPS Kleczew, Urząd Gminy.	2026–2028	Liczba rodzin objętych wsparciem mieszkaniowym.
5.	Informowanie o dostępnych formach wsparcia i świadczeniach (w tym programy rządowe: Rodzina 800+, Dobry Start, Świadczenia rodzinne, Fundusz alimentacyjny, Bilet plus, Stypendium).	M-GOPS Kleczew.	2026–2028	Liczba rodzin poinformowanych o przysługujących świadczeniach.
6.	Współpraca z organizacjami charytatywnymi w zakresie pomocy żywnościowej i rzeczowej.	M-GOPS Kleczew, Organizacje pozarządowe.	2026–2028	Liczba rodzin korzystających z pomocy żywnościowej.

Cel szczegółowy 2: Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wsparcie w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest kluczowym elementem Programu. Rodziny przeżywające trudności w tym zakresie wymagają kompleksowego wsparcia, łączącego pracę asystenta rodziny z dostępem do poradnictwa specjalistycznego i innych form pomocy.

Lp.	Działanie	Realizator	Termin	Wskaźniki realizacji
1.	Realizacja pracy asystenta rodziny z rodzinami przeżywającymi trudności wychowawcze – bezpośrednie wsparcie w środowisku rodzinnym.	MGOPS Kleczew, Asystent rodziny.	2026–2028	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; liczba dzieci w tych rodzinach.
2.	Objęcie wsparciem specjalistycznym rodzin (konsultacje psychologiczne, prawne, mediacja rodzinna).	MGOPS Kleczew	2026–2028	Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego.
3.	Organizowanie grup wsparcia dla rodziców – wymiana doświadczeń, wsparcie emocjonalne, edukacja.	M-GOPS Kleczew, Organizacje pozarządowe.	2026–2028	Liczba grup wsparcia; liczba uczestników.
4.	Wsparcie rodzin w ramach ustawy „Za życiem“ – pomoc dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami.	M-GOPS Kleczew.	2026–2028	Liczba rodzin objętych wsparciem w ramach ustawy „Za życiem“.
5.	Wspieranie rodzin zastępczych i współpraca z PCPR w Koninie – zapewnienie wsparcia dla rodzin sprawujących opiekę zastępczą	M-GOPS Kleczew, PCPR Konin.	2026–2028	Liczba rodzin zastępczych z terenu gminy; liczba dzieci w pieczy zastępczej.
6.	Realizacja programów wsparcia dziennego dla dzieci (świetlice środowiskowe, kluby dziecięce).	M-GOPS Kleczew, Organizacje pozarządowe.	2026–2028	Liczba placówek wsparcia dziennego; liczba dzieci objętych wsparciem.
7.	Organizowanie zajęć terapeutycznych dla dzieci z problemami emocjonalnymi i behawioralnymi.	M-GOPS Kleczew, Placówki oświatowe.	2026–2028	Liczba dzieci objętych terapią.
8.	Wsparcie rodzin w kontaktach z instytucjami (szkoła, sąd, urząd) – pomoc w załatwianiu spraw formalnych.	M-GOPS Kleczew, Asystent rodziny.	2026–2028	Liczba rodzin objętych wsparciem w kontaktach z instytucjami.

Cel szczegółowy 3: Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach.

Zapobieganie pogłębianiu się problemów w rodzinach wymaga wczesnego wykrywania sytuacji kryzysowych i szybkiej interwencji. Kluczową rolę odgrywają tutaj działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Lp.	Działanie	Realizator	Termin	Wskaźniki realizacji
1.	Realizacja procedury Niebieskiej Karty i działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.	Zespół Interdyscyplinarny, M-GOPS Kleczew, Policja.	2026–2028	Liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty; liczba rodzin objętych wsparciem.
2.	Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (profilaktyka, interwencja, terapia).	GKRPA Kleczew.	2026–2028	Liczba osób objętych działaniami GKRPA; liczba przeprowadzonych rozmów motywujących.
3.	Monitorowanie sytuacji rodzin objętych pomocą społeczną – regularne wizyty środowiskowe, ocena sytuacji rodziny.	M- GOPS Kleczew, Pracownicy socjalni.	2026–2028	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.
4.	Współpraca z kuratorami sądowymi i sądem rodzinnym w zakresie monitorowania sytuacji rodzin.	M- GOPS Kleczew, Sąd Rejonowy w Koninie.	2026–2028	Liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim; liczba wspólnych działań.
5.	Działania profilaktyczne wobec dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym (programy profilaktyczne, zajęcia socjoterapeutyczne).	Placówki oświatowe, M- GOPS Kleczew, Policja.	2026–2028	Liczba dzieci objętych działaniami profilaktycznymi.
6.	Interwencja kryzysowa w sytuacjach nagłych zagrożeń dla rodziny.	M- GOPS Kleczew, Policja.	2026–2028	Liczba interwencji kryzysowych.

Lp.	Działanie	Realizator	Termin	Wskaźniki realizacji
7.	Kierowanie osób uzależnionych na terapię i leczenie odwykowe.	M- GOPS Kleczew, GKRPA, Służba zdrowia.	2026–2028	Liczba osób skierowanych na terapię.
8.	Wsparcie dla ofiar przemocy domowej (pomoc psychologiczna, prawna, schronienie).	M- GOPS Kleczew, Zespół Interdyscyplinarny.	2026–2028	Liczba osób objętych wsparciem jako ofiary przemocy.

Cel szczegółowy 4: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Działania profilaktyczne i edukacyjne mają na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny, zapobieganie powstawaniu problemów oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec rodzicielstwa.

Lp.	Działanie	Realizator	Termin	Wskaźniki realizacji
1.	Organizowanie warsztatów i szkoleń dla rodziców z zakresu kompetencji wychowawczych (komunikacja z dzieckiem, ustalanie granic, rozwiązywanie konfliktów).	M-GOPS Kleczew, Placówki oświatowe.	2026–2028	Liczba przeprowadzonych warsztatów; liczba uczestników.
2.	Kampanie informacyjne na temat dostępnych form wsparcia rodziny (ulotki, plakaty, media społecznościowe, strona internetowa gminy).	M-GOPS Kleczew, Urząd Gminy.	2026–2028	Liczba przeprowadzonych kampanii; zasięg informacji.
3.	Podnoszenie kompetencji zawodowych kadry pracującej z rodzinami (szkolenia, superwizje, wymiana doświadczeń).	M-GOPS Kleczew.	2026–2028	Liczba pracowników objętych szkoleniami; liczba godzin szkoleń.
4.	Promowanie pozytywnych wzorców rodzinnych w środowisku lokalnym (konkursy, imprezy rodzinne, kampanie społeczne).	M-GOPS Kleczew, Placówki kulturalne,	2026–2028	Liczba przeprowadzonych wydarzeń; liczba uczestników.

Lp.	Działanie	Realizator	Termin	Wskaźniki realizacji
		Organizacje pozarządowe.		
5.	Działania edukacyjne dot. uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży (warsztaty, prelekcje, materiały edukacyjne).	Placówki oświatowe, M-GOPS Kleczew.	2026–2028	Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych; liczba uczestników.
6.	Edukacja w zakresie zarządzania budżetem domowym i planowania finansowego.	M-GOPS Kleczew, Organizacje pozarządowe.	2026–2028	Liczba przeprowadzonych warsztatów; liczba uczestników.
7.	Promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej rodzin.	M-GOPS Kleczew, Placówki oświatowe, Placówki sportowe.	2026–2028	Liczba przeprowadzonych działań; liczba uczestników.
8.	Organizowanie spotkań z rodzicami w placówkach oświatowych (zebrania, konsultacje indywidualne).	Placówki oświatowe.	2026–2028	Liczba przeprowadzonych spotkań; frekwencja rodziców.

Realizacja powyższych celów szczegółowych i działań przyczyni się do osiągnięcia celu głównego Programu, jakim jest wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Kluczowe dla sukcesu będzie zaangażowanie wszystkich podmiotów działających na rzecz rodziny oraz aktywna współpraca z samymi rodzinami.

ROZDZIAŁ VII

Źródła finansowania.

Źródłami finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026–2028 mogą być środki finansowe pochodzące z:

1. **Budżetu Gminy Kleczew** – środki własne gminy przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny, stanowiące podstawowe źródło finansowania działań;

2. **Budżetu państwa (dotacje celowe)** – środki przekazywane przez administrację rządową na realizację zadań zleconych i własnych gminy w zakresie pomocy społecznej;

3. **Dofinansowań Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** (m.in. Program „Asystent Rodziny“) – środki celowe na realizację konkretnych programów wspierających rodziny;

4. **Środków unijnych** - środki z funduszy strukturalnych UE na realizację projektów z zakresu włączenia społecznego i wsparcia rodzin;

5. **Środków z Funduszy Europejskich na Pomoc Żywnościową 2021–2027** – środki na realizację programów pomocy żywnościowej dla osób najbardziej potrzebujących;

6. **Środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

7. **Darowizn i środków organizacji pozarządowych** – środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe na realizację projektów wspierających rodziny;

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych Gminy Kleczew. Gmina będzie aktywnie ubiegać się o zewnętrzne źródła dofinansowania w celu jak najszerszej realizacji celów Programu. Kluczowe będzie monitorowanie dostępnych źródeł finansowania i składanie wniosków o dofinansowanie projektów zgodnych z celami Programu.

Szacunkowe koszty realizacji Programu będą ustalane corocznie w oparciu o plan finansowy M- GOPS w Kleczewie oraz budżet Gminy Kleczew. Szczegółowe koszty poszczególnych działań będą określane na etapie planowania budżetu na dany rok, z uwzględnieniem dostępnych środków i priorytetów.

ROZDZIAŁ VIII

Zasoby Instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodziny na terenie Gminy Kleczew.

W realizację zadań z zakresu wspierania rodziny na terenie Gminy Kleczew zaangażowane są następujące instytucje i podmioty:

1. **Burmistrz Gminy i Miasta Kleczew** – organ wykonawczy gminy, odpowiedzialny za realizację polityki społecznej na terenie gminy, w tym za tworzenie warunków do funkcjonowania systemu wspierania rodziny;

2. **Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie** – podstawowa jednostka organizacyjna realizująca zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny, koordynator Programu;

3. **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Kleczewie** – zespół składający się z przedstawicieli różnych instytucji (M-GOPS, Policja, Oświata, Służba Zdrowia), realizujący procedurę Niebieskiej Karty i działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;

4. **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kleczewie** – organ pomocniczy Burmistrza, realizujący zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;

5. **Komisariat Policji właściwy dla Gminy Kleczew** – realizujący zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa, w tym interwencje w sytuacjach przemocy domowej i zagrożenia dla dzieci;

6. **Placówki oświatowe działające na terenie Gminy Kleczew** (szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe, przedszkola, żłobek) – realizujące zadania edukacyjne i wychowawcze, prowadzące działania profilaktyczne, współpracujące z rodzicami;

7. **Podmioty lecznicze i przychodnie zdrowia świadczące usługi na terenie Gminy Kleczew** – zapewniające opiekę zdrowotną dla mieszkańców, w tym dla dzieci i rodzin wymagających wsparcia;

8. **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie** – realizujące zadania z zakresu pieczy zastępczej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych zadań o charakterze ponadgminnym;

9. **Powiatowy Urząd Pracy w Koninie** – realizujący zadania z zakresu przeciwdziałania bezrobociu, aktywizacji zawodowej, poradnictwa zawodowego;

10. **Biblioteka- Centrum Kultury w Kleczewie** – placówka kulturalna, organizująca zajęcia edukacyjne i kulturalne dla dzieci i rodzin; oraz wydarzenia kulturalne, zajęcia artystyczne dla dzieci i młodzieży;

11. **Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Kleczew** – realizujące projekty wspierające rodziny, dzieci i młodzież, w tym świetlice środowiskowe, kluby dziecięce, grupy wsparcia;

12. **Kościoły i związki wyznaniowe działające na terenie Gminy Kleczew** – prowadzące działalność charytatywną, wspierające rodziny w trudnej sytuacji, organizujące spotkania dla rodzin;

13. **Sąd Rejonowy w Koninie – Wydział Rodzinny** – orzekający w sprawach rodzinnych, w tym w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej, pieczy zastępczej, adopcji;

14. **Kuratorzy sądowi** – sprawujący nadzór nad rodzinami, w których sąd ograniczył lub zawiesił władzę rodzicielską, prowadzący działania resocjalizacyjne wobec nieletnich.

Wszystkie wymienione podmioty współpracują ze sobą w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny, wymieniając informacje (w granicach obowiązujących przepisów o ochronie danych osobowych) i koordynując działania na rzecz rodzin. Kluczowe dla efektywności systemu jest zapewnienie sprawnej komunikacji między instytucjami oraz jasnego podziału zadań i odpowiedzialności.

ROZDZIAŁ IX

Realizatorzy Programu.

Koordynatorem Programu jest **Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie**, przy współpracy z:

1. **Asystentem rodziny** – realizującym bezpośrednią pracę z rodzinami w ich środowisku, wspierającym w nabywaniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego;

2. **Pracownikami socjalnymi Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleczewie** – prowadzącymi pracę socjalną z rodzinami, diagnozującymi ich potrzeby, udzielającymi wsparcia i kierującymi do odpowiednich form pomocy;

3. **Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Kleczewie** – realizującym procedurę Niebieskiej Karty, opracowującym i realizującym indywidualne plany pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą;

4. **Policją** – interweniującą w sytuacjach zagrożenia dla życia i zdrowia członków rodziny, współpracującą z innymi instytucjami w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego;

5. **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koninie** – realizującym zadania z zakresu pieczy zastępczej, współpracującym z gminą w zakresie wspierania rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

6. **Sędziami i kuratorami Sądu Rejonowego w Koninie – Wydziału Rodzinnego** – orzekającymi w sprawach rodzinnych, sprawującymi nadzór nad rodzinami, w których sąd ingerował w wykonywanie władzy rodzicielskiej;

7. **Organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gminy Kleczew** – realizującymi projekty wspierające rodziny, prowadzącymi placówki wsparcia dziennego, grupy wsparcia, zajęcia terapeutyczne;

8. **Placówkami oświatowymi, kulturalnymi i podmiotami leczniczymi** – realizującymi działania edukacyjne, profilaktyczne, kulturalne i zdrowotne na rzecz dzieci i rodzin;

9. **Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kleczewie** – realizującą działania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, kierującą osoby uzależnione na terapię;

10. **Powiatowym Urzędem Pracy w Koninie** – wspierającym osoby bezrobotne w aktywizacji zawodowej, oferującym szkolenia, staże, prace interwencyjne.

W realizacji swoich działań ww. podmioty powinny kierować się dobrem rodziny i traktować jej wspieranie jako priorytet. Opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje samorząd do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

Kluczowe zasady współpracy realizatorów Programu:

- **Interdyscyplinarność** – współpraca specjalistów z różnych dziedzin, patrzących na sytuację rodziny z różnych perspektyw;
- **Kompleksowość** – uwzględnianie wszystkich aspektów funkcjonowania rodziny (materialnych, zdrowotnych, wychowawczych, społecznych);
- **Indywidualizacja** – dostosowanie form wsparcia do indywidualnych potrzeb i możliwości rodziny;
- **Partnerstwo** – traktowanie rodziny jako partnera w procesie pomocy, szanowanie jej godności i prawa do samostanowienia;
- **Ciągłość** – zapewnienie ciągłości wsparcia, unikanie sytuacji, w których rodzina jest pozostawiona sama sobie po zakończeniu jednej formy pomocy;
- **Koordynacja** – zapewnienie sprawnej wymiany informacji między instytucjami i koordynacji działań, aby uniknąć dublowania się działań lub luk w systemie wsparcia.

ROZDZIAŁ X

Monitoring i Ewaluacja Programu.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleczewie będzie odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Programu. Sprawozdanie i ocena realizacji poszczególnych działań w roku kalendarzowym będą opracowywane w oparciu o dane przekazane przez instytucje i podmioty realizujące Program.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz informacja o potrzebach związanych z realizacją tych zadań będą corocznie przedkładane Radzie Miejskiej w Kleczewie. Sprawozdanie będzie zawierało:

1. Informacje o liczbie rodzin objętych poszczególnymi formami wsparcia;
2. Analizę efektywności podejmowanych działań;
3. Informacje o wydatkowanych środkach finansowych;
4. Identyfikację problemów i barier w realizacji Programu;

5. Wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Ewaluacji podlegać będzie stopień realizacji poszczególnych celów szczegółowych poprzez podejmowane działania prowadzące do ich osiągnięcia. Efektem ewaluacji będą wnioski do ewentualnej modyfikacji działań w kolejnych latach realizacji Programu. Ewaluacja będzie miała charakter:

- **Bieżący (monitoring)** – na podstawie danych zbieranych na bieżąco przez realizatorów Programu;
- **Roczny** – w formie rocznego sprawozdania z realizacji Programu;
- **Końcowy** – po zakończeniu realizacji Programu – kompleksowa ocena osiągnięcia celów i efektywności działań.

W trakcie realizacji Programu istnieje możliwość dokonywania zmian wynikających ze zdiagnozowanych na bieżąco potrzeb. Zmiany będą każdorazowo przedstawiane Radzie Miejskiej w Kleczewie do zatwierdzenia. Zmiany mogą dotyczyć:

- Modyfikacji działań w ramach poszczególnych celów szczegółowych;
- Wprowadzenia nowych form wsparcia w odpowiedzi na nowe potrzeby;
- Dostosowania wskaźników realizacji do rzeczywistych możliwości;
- Zmian w zakresie finansowania poszczególnych działań.

Wskaźniki realizacji Programu

Do oceny efektywności realizacji Programu stosowane będą następujące wskaźniki:

Wskaźniki produktu:

1. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny;
2. Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny;
3. Liczba rodzin objętych wsparciem M - GOPS ze względu na trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
4. Liczba procedur Niebieskiej Karty wszczętych na terenie Gminy Kleczew;
5. Liczba osób objętych działaniami GKRPA;
6. Liczba dzieci objętych programem dożywiania;
7. Liczba dzieci objętych wsparciem w placówkach wsparcia dziennego;
8. Liczba przeprowadzonych warsztatów i szkoleń dla rodziców;
9. Liczba uczestników warsztatów i szkoleń;
10. Liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym.

Wskaźniki rezultatu:

1. Liczba rodzin, które zakończyły współpracę z asystentem rodziny z wynikiem pozytywnym (rodzina odzyskała zdolność do samodzielnego funkcjonowania);
2. Liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej;
3. Liczba dzieci z terenu Gminy Kleczew umieszczonych w pieczy zastępczej (dynamika zjawiska – spadek liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej będzie świadczył o skuteczności działań profilaktycznych);
4. Liczba rodzin, w których udało się przerwać przemoc domową;
5. Liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie odwykowe;
6. Poprawa sytuacji materialnej rodzin objętych wsparciem (wzrost dochodów, zmniejszenie zadłużenia);
7. Poprawa funkcjonowania dzieci w szkole (poprawa frekwencji, zachowania, wyników w nauce);
8. Wzrost kompetencji wychowawczych rodziców (ocena subiektywna przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny).

Wskaźniki oddziaływania (długoterminowe):

1. Zmniejszenie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
2. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej z terenu Gminy Kleczew;
3. Poprawa jakości życia rodzin objętych wsparciem;
4. Wzrost świadomości społecznej w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny;
5. Wzmocnienie lokalnego systemu wspierania rodziny.

Monitoring i ewaluacja Programu pozwolą na bieżąco oceniać skuteczność podejmowanych działań i wprowadzać niezbędne korekty, aby jak najlepiej odpowiadać na potrzeby rodzin z terenu Gminy Kleczew.

ROZDZIAŁ XI

Podsumowanie.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Kleczew na lata 2026–2028 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci i młodzieży zamieszkałych na terenie Gminy Kleczew.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny i ochronny. W pierwszej kolejności rodzinie stworzone zostaną możliwości samodzielnego zmierzenia się z własnymi problemami – w oparciu o wewnętrzny potencjał jej członków i przy merytorycznym wsparciu ze strony instytucji pomocowych. Kluczowe jest bowiem nie tylko udzielenie pomocy, ale przede wszystkim aktywizacja rodziny i przywrócenie jej wiary we własne możliwości. Rodzina, która nauczy się samodzielnie rozwiązywać problemy, będzie w stanie funkcjonować bez stałego wsparcia zewnętrznego.

Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji rodzinnych oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Działania edukacyjne i profilaktyczne powinny być skierowane nie tylko do rodzin już przeżywających trudności, ale do wszystkich mieszkańców gminy, aby kształtować pozytywne postawy wobec rodzicielstwa i wzmacniać więzi rodzinne.

Aby osiągnąć zamierzone cele, w realizację Programu aktywnie włączyć się powinny wszystkie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny na terenie Gminy Kleczew. Współpraca międzyinstytucjonalna, oparta na zasadach partnerstwa i wzajemnego szacunku, jest warunkiem koniecznym dla skutecznego funkcjonowania lokalnego systemu wspierania rodziny. Każda instytucja wnosi do tego systemu swoje unikalne kompetencje i zasoby, a tylko ich skoordynowane działanie może przynieść oczekiwane efekty.

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być:

1. **Polepszenie sytuacji dzieci i rodzin** – zarówno w wymiarze materialnym, jak i w zakresie funkcjonowania społecznego i emocjonalnego;

2. **Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego** – rodziny będą wiedziały, że w sytuacji kryzysu mogą liczyć na wsparcie ze strony instytucji i społeczności lokalnej;

3. **Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej** – dzięki skutecznym działaniom profilaktycznym i wczesnemu wsparciu dla rodzin przeżywających trudności;

4. **Zminimalizowanie negatywnych zachowań i postaw** – zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i wśród dorosłych członków rodzin;

5. **Stworzenie skutecznego, zintegrowanego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka na terenie Gminy Kleczew** – opartego na współpracy różnych instytucji i podmiotów, elastycznego i dostosowanego do indywidualnych potrzeb rodzin;

6. **Wzrost kompetencji wychowawczych rodziców** – dzięki działaniom edukacyjnym i wsparciu asystenta rodziny;

7. **Wzmocnienie więzi rodzinnych** – poprzez promowanie pozytywnych wzorców rodzinnych i tworzenie warunków sprzyjających spędzaniu czasu razem;

8. **Zwiększenie aktywności społecznej rodzin** – wyjście z izolacji, nawiązywanie kontaktów z innymi rodzinami, uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej.

Realizacja Programu będzie wymagała zaangażowania znacznych zasobów – zarówno finansowych, jak i ludzkich. Kluczowe będzie zapewnienie stabilnego finansowania działań oraz zatrudnienie odpowiednio przygotowanej kadry. Równie ważne będzie budowanie świadomości społecznej i pozyskiwanie wsparcia ze strony mieszkańców gminy dla działań na rzecz rodziny.

Program stanowi kontynuację dotychczasowych działań podejmowanych na rzecz rodzin przez samorząd Gminy Kleczew i jest wyrazem troski o dobro mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży. Jego realizacja przyczyni się do budowania Gminy Kleczew jako miejsca przyjaznego rodzinom, w którym każda rodzina może liczyć na wsparcie w trudnych chwilach i ma szansę na godne życie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadaniem gminy jest opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w gminie Kleczew od 2013 r.

Zadaniem programu jest utworzenie systemu wspomagającego rodzinę, zapobieganie dysfunkcji poprzez wyposażenie rodziny, dzieci i młodzież w kompetencje pozwalające samodzielne zmagać się z problemami. Pomoc ta ma na celu wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, umożliwienie powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej a także podtrzymanie uczestnictwa w życiu społecznym i właściwego wypełniania ról społecznych. Dla osiągniecia tych celów konieczne jest współdziałanie wszystkich instytucji ukierunkowanych na wspieranie rodziny. Udzielanie wsparcia i pomocy specjalistycznej może uchronić przed wzrostem zjawiska degradacji rodzin a także powielaniem nieprawidłowych wzorców przez dzieci i młodzież w przyszłości. Ze względu na występujący na terenie gminy problem niepełnosprawności, ubóstwa ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczno – prawna) była oferowana bezpłatnie. We wsparciu rodziny w walce z problemami należy zwrócić uwagę na naukę samodzielnego zmagania się z trudnościami, nabywanie nowych umiejętności oraz prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. Praca organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka powinna w szczególny sposób uwzględniać potrzeby dzieci w rodzinach i w środowisku lokalnym.

Dotychczas obowiązujący Program Wspierania Rodziny przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Kleczewie z dnia 20 grudnia 2022 r. z dniem 31 grudnia 2025 r. utracił swoją moc.

W związku z powyższym przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 w Gminie Kleczew jest w pełni uzasadnione.